

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 29.11.2000
KOM(2000) 783 lopullinen

KOMMISSION TIEDONANTO
NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

Seurantakertomus

**Euroopan komissiolta Nizzassa 7.-8. joulukuuta 2000
kokoontuvalle Eurooppa-neuvostolle**

1. Johdanto

Euroopan komissio käynnisti joulukuussa 1999 eEurope-ohjelman, jolla on seuraavat päätavoitteet:

- *Saatetaan kaikki eurooppalaiset digitaaliaikakaudelle ja verkkoympäristöön.*
- *Luodaan yrittäjähenkisyydellä tuettu, digitaali tekniikan taitava Eurooppa.*
- *Varmistetaan, että tämä prosessi on yhteiskunnallisesti kattava ja lisää kuluttajien luottamusta asiaan.*

Kesäkuussa 2000 Eurooppa-neuvoston Feiran kokous hyväksyi eEurope 2002 -toimintasuunnitelman. Siinä määriteltiin yksittäiset poliittiset toimet, joita tarvitaan tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2002 mennessä. Lisäksi Eurooppa-neuvosto pyysi seurantakertomusta Nizzassa pidettävään kokoukseensa. Tässä asiakirjassa kehitellään eEurope-ohjelmaa edelleen ja luodaan pyynnön mukainen katsaus saavutettuun edistymiseen. Raportti kattaa ne alat, joista vastaavat Euroopan komissio ja muut Euroopan tasoiset toimijat (esim. neuvosto, Euroopan parlamentti, Euroopan investointipankki). Raportissa tarkastellaan lyhyesti tähänastista edistymistä ja käsitellään vielä edessä olevia haasteita. Yksityiskohtaisemmat tiedot edistymisestä kussakin toimintakokonaisuudessa ovat valmisteluasiakirjassa, joka löytyy eEurope-verkkosivuilta¹. Puheenjohtajavaltio Ranska laatii samanaikaisesti jäsenvaltioiden edistymisestä asiakirjaa, joka tulee myös olemaan saatavilla eEurope-verkkosivuilta.

2. Katsaus tärkeimpiin saavutuksiin

2.1. Poliittiset vaikutukset

eEurope-ohjelmalla on käynnistymisensä jälkeen ollut laaja poliittinen vaikutus, ja se on vahvistanut olemassa olevia hankkeita ja tukenut uusien kehittymistä. Siitä on tullut poliittinen käsite, ei ainoastaan unionin tasolla, vaan myös jäsenvaltioissa kansallisella ja alueellisella tasolla. Monenlaiset e-alkuiset hankkeet ovat nyt arkipäivää unionissa, ja yksittäiset jäsenvaltiot ja alueet ovat käynnistäneet lukuisia uusia hankkeita ja tukiohjelmia. Myös monet Euroopan muut maat ja jäsenyyttä hakeneet maat ovat seuranneet EU:n vanavedessä, esimerkkinä vaikkapa eNorway-ohjelma.

Edistyminen ei rajoitu vain julkiseen sektoriin – monet yksityiset hankkeet ovat saaneet vaikutteita eEurope-ohjelmasta. Hyvin rohkaisevaa on esimerkiksi yritysten halukkuus suunnata voimavaroja eEuropen tukemiseen esimerkiksi koulutuksessa, hallinnon sähköisissä palveluissa ja älykorttien alalla. Lisäksi eurooppalaisissa standardointielimissä viimeistellään parhaillaan huomattavia eEuropeen liittyviä toimia². **Johtopäätöksenä voidaan todeta, että eEurope-ohjelman vaikutukset ovat Euroopan unionissa alkaneet tuntua laajalti julkisen sektorin ulkopuolella.**

¹ http://europa.eu.int/comm/information_society/eeurope/

² eEurope-aloitetta tukeva eurooppalaisten standardointielimien jatkuva toimintasuunnitelma.

2.2 Nopeampi lainsäädäntöprosessi

eEurope-ohjelman vaikutuksista näkyvimpiä on sen merkitys lainsäädäntöprosessin kannalta. Hallitukset ja viranomaiset, myös komissio, ovat huomanneet, että 'uusi talous' ja erityisesti Internet muodostavat haasteita lainsäädäntöjärjestelmälle. Internet on rajat ylittävä yhteydenpitoväline, joka synnyttää jatkuvasti uusia liiketoimintatapoja. Se muuttaa hyvin nopeasti markkinaympäristöä ja tosiasiallisia "pelisääntöjä", mikä aiheuttaa ongelmia esimerkiksi tietosuojaan, tietoturvaan, verotukseen ja kuluttajansuojaan liittyvissä kysymyksissä. Nämä ongelmat vaativat nopeita ratkaisuja. Nykyistä lainsäädäntöprosessia on nopeutettava. eEurope-ohjelma, ja varsinkin sen hyväksyminen Eurooppa-neuvoston kokouksissa Lissabonissa ja Feirassa, on auttanut lisäämään tietoisuutta asiasta, ja neuvosto ja Euroopan parlamentti ovat pyrkineet voimakkaasti nopeuttamaan prosessia.

Tämä nopeutuminen näkyy useilla EU-lainsäädännön aloilla, joilla eEurope on toiminut siltana varsinaisen lainvalmistelu- ja hyväksymisprosessin ja laajemman poliittisen sopimisen välillä.

- Sähköisen viestinnän uutta sääntelyjärjestelmää koskeva ehdotuspaketti etenee sujuvasti neuvoston ja Euroopan parlamentin tiiviin yhteistyön ansiosta. Näkyvin tulos tästä on äskettäin hyväksytty asetus tilaajayhteyksien eriytetystä tarjonnasta, mutta toivon mukaan järjestelmän muutkin säädökset saadaan hyväksyttyä yhtä nopeasti ja rakentavan yhteistyön hengessä.
- Sähköisen kaupankäynnin direktiivi annettiin jo ennen Eurooppa-neuvoston Feiran kokousta. Siinä luodaan oikeudelliset puitteet sähköisen kaupan palvelujen tarjonnalle Euroopassa. Muita edistysaskelia ovat sähköistä rahaa koskeva direktiivi, joka myös annettiin äskettäin, sekä huomattava edistyminen tekijänoikeusdirektiivin suhteen, jonka nopealle hyväksymiselle on olemassa hyvät edellytykset.
- Tarkistettu kaksikäyttötuotteita koskeva asetus tuli voimaan 27. syyskuuta 2000. Tämä vähentää huomattavasti vientilupien saannin esteitä hyvin tarpeellisten tietoturvatekniikoiden osalta ja tukee tällaisten tuotteiden sisämarkkinoiden syntyä.

2.3. Yksittäiset aloitteet

eEurope-toiminnan myönteiset tulokset ovat jo alkaneet näkyä eri aloilla. Tässä edistymisessä tärkeänä tekijänä on ollut mahdollisuus käyttää asiantuntemusta ja rahoitusta rakennerahastoista, tietoyhteiskunnan tekniikoiden tutkimusta koskevasta IST-ohjelmasta ja Euroopan laajuisia verkkoja koskevasta TEN-Telecom-ohjelmasta laajempien poliittisten pyrkimysten tukena. Seuraavassa keskeisiä aloja, joilla poliittiset toimet ja ohjelmaston toiminta ovat tukeneet toisiaan:

- **Älykortit**, joiden kohdalla kaikkia mahdollisuuksia ei ole voitu hyödyntää, koska yhteiset standardit ja sovellukset ovat puuttuneet. Alan yritykset ovat tarttuneet älykortteja koskevassa kokouksessa Lissabonissa huhtikuussa 2000 asetettuun haasteeseen. Ateenassa 18.–19. syyskuuta 2000 pidetyssä jatkokokouksessa perustettiin kaksitoista yritysveltoista työryhmää käsittelemään alan eri tavoitteita sekä johtoryhmä koordinoimaan toimintaa.

- **Digitaalinen sisältö**, jonka osalta komissio on ehdottanut uutta 150 miljoonan euron ohjelmaa. Ohjelmalla pyritään edistämään eurooppalaisen digitaalisen sisällön tuotantoa ja käyttöä Internetissä sekä lisäämään eurooppalaisten verkkosivustojen kielellistä monimuotoisuutta. Ohjelmalla pyritään poistamaan ongelmia, jotka estävät eurooppalaisia sisällöntuottajia hyödyntämään kaikkia mahdollisuuksiaan maailmanlaajuisessa Internetissä. Ohjelma on tarkoitettu hyväksyttäväksi televiestintäneuvostossa joulukuussa 2000.
- **Koulutuksessa** eLearning-aloite ja siihen liittyvä IST-ohjelman toimien vahvistaminen auttavat sopeuttamaan koulutusjärjestelmät uuteen talouteen. Kansallisia voimavaroja tuetaan kaikin tarkoituksenmukaisin yhteisön keinoin ja luomalla julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhankkeita. Komissio antaa yksityiskohtaisen ehdotuksen eLearning-ohjelman täytäntöönpanosta koulutusneuvostolle 15. marraskuuta 2000.
- **Tutkimusverkot**. Géant-hankkeen myötä on otettu ensimmäiset askeleet laajassa suunnitelmassa vahvistaa Euroopan asemaa kansainvälisenä yhteenliittämiskumppanina. Hankkeella varmistetaan Euroopan tutkimusverkkojen välille 10 Gbit/s yhteydet vuoden 2001 loppuun mennessä, ja tarjotaan näin eurooppalaisille tutkijoille mahdollisuus työskennellä vuorovaikutteisesti hyvin monilla tutkimusaloilla.
- **Aluerahastoissa** tietoyhteiskunta on otettu komission suuntaviivojen mukaisesti kaikkien jäsenvaltioiden painopistealueeksi uudella ohjelmakaudella 2000–2006. Lisäksi eEurope Regio tulee olemaan yksi kolmesta aihepiiristä Euroopan aluekehitysrahaston uuden sukupolven innovatiivisissa toiminnoissa (yhteensä 400 miljoonaa euroa vuosina 2000–2006).
- **.eu-alueen tunnuksen käyttöönotto**. ICANN-järjestö³ on periaatteessa myöntänyt Euroopan unionille .eu-tunnuksen käyttöoikeuden. Komissio antaa ennen vuoden 2000 loppua virallisen ehdotuksen .eu-alueen tunnuksen käyttöönotosta. .eu-rekisteri luodaan heti kun asiasta on päästy yhteisymmärrykseen Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa.

3. Vertailuanalyysit

Lissabonissa pitämässään kokouksessa Eurooppa-neuvosto pyysi komissiota toteuttamaan eEurope-ohjelman *'soveltaen avointa koordinoitua menetelmää ja vertailuanalyysijä'*. Lissabonin kokouksen jälkeen komissio on työskennellyt yhdessä jäsenvaltioiden ja muiden asiaan liittyvien tahojen kanssa määrittääkseen tarkemmin vertailuanalyysien toteutustavat ja kattavuuden. eEurope-vertailuanalyysien laatimista koordinoitaessa rakenteellisten indikaattorien kehittämisen kanssa Näitä indikaattoreita kehitetään Lissabonin kokouksen jatkotoimina, ja niitä hyödynnetään tässä prosessissa. eEurope-vertailuanalyysillä on seuraavat tavoitteet:

- antaa jäsenvaltioille mahdollisuus vertailla saavutuksiaan
- määrittellä parhaat toimintatavat
- antaa yksityiskohtaista tietoa digitaaliteknologian yleistymiseen vaikuttavista tärkeimmistä tekijöistä
- mahdollistaa korjaavat toimenpiteet.

³ The Internet Corporation for Assigned Names and Numbers. Internetin nimi- ja osoitejärjestelmää hallinnoiva organisaatio.

eEurope-vertailuanalyysit koostuvat kahdesta osatekijästä: **määrällisistä vertailukohdista**, jotka määritellään asianomaisten alojen indikaattorien perusteella, ja **laadullisista vertailukohdista**, jotka kuvaavat parhaita käytäntöjä varsinaisen toiminnan tasolla. Analyysien edellyttämät lisäselvitykset ja tiedonkeruu rahoitetaan **Promise-ohjelmasta**⁴, jota on suunnattu uudelleen tukemaan eEurope-toimia.

Tietoyhteiskuntaan painottuvia vertailuanalyysijä ja tiedonkeruuta suoritetaan parhaillaan jäsenvaltioissa ja Euroopan yhteisöjen tilastotoimistossa Eurostatissa. Jotta jo meneillään oleva toiminta otettaisiin täysin huomioon, puheenjohtajavaltio Ranska ja komissio järjestivät kansallisten asiantuntijoiden kanssa kokouksen Brysselissä 27. lokakuuta 2000. Tuloksena oli eEurope-indikaattorien alustava luettelo, jota tarkennetaan tulevana kuukausina.

Tämän pohjalta Euroopan komissio koostaa nykyiset tiedot ja käynnistää tarpeelliset toimet uusien tietojen keräämiseksi. Tiedot julkaistaan eEurope-vertailuanalyysijä koskevalla sivustolla, joka antaa kattavan kokonaiskuvan Euroopan asemasta uudessa taloudessa. Ajan mittaan tietoja päivitetään kattavuuden parantamiseksi, edistysksen seuraamiseksi sekä vahvuuksien ja heikkouksien osoittamiseksi.

4. Lisähuomiota vaativat kysymykset

eEurope 2002 -toimintasuunnitelma on antanut alkusysäyksen monenlaiselle ehdotettuihin tavoitteisiin tähtäävälle toiminnalle. Muutamat kiireelliset kysymykset kaipaavat kuitenkin vielä lisähuomiota:

Keskeisenä haasteena on liittää vertailuanalyysit ja parhaat käytännöt poliittisten päätösten täytäntöönpanoon. Lissabonissa hyväksytty *'avoin koordinoitimenetelmä'* on määriteltävä tarkemmin. Tällaisen koordinoinnin tärkeänä osana tulee olemaan kokemustenvaihto siitä, miten eEuropen tavoitteisiin käytännössä pyritään. On tärkeää saada tietää, millaiset lähestymistavat ja millä tasolla toteutetut toimet osoittautuvat menestykselliseksi. eEurope-vertailuanalyysien pitäisi lopulta tarjota jäsenvaltioille ja muille toimijoille joukko ratkaisuja, jotka ovat olleet toimivia käsiteltäessä yksilöityjä ongelmia.

Lisää edistystä varsinkin tehokkaan koordinoinnin suhteen on saavutettava muun muassa **tietojärjestelmien tietoturvaan** liittyvissä kysymyksissä. eEuropen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää laajempaa koordinoitua jäsenvaltioiden välillä. Tietoverkkojen turvallisuuden alalla komissio laatii parhaillaan tämän eEurope-seurantakertomuksen kanssa samanaikaisesti tiedonantoa tietokonerikollisuudesta ja tietoverkkojen tietoturvasta.⁵ Euroopassa tarvitaan lisätoimia johdonmukaisen ja toimivan lähestymistavan valitsemiseksi tässä asiassa.

Digitaaliteknologian kaikkia mahdollisuuksia parantaa tuottavuutta esimerkiksi liikenteessä, koulutuksessa ja terveydenhuollossa ei vielä hyödynnetä täysimääräisesti muun muassa seuraavista syistä:

- markkinat ovat hajanaiset,
- julkisomisteisiin perusrakenteisiin on vaikea tehdä yksityisiä investointeja,
- investointien laajemmat yhteiskunnalliset hyödyt ovat usein suurempia kuin markkinataloudelliset kannustimet.

⁴ Ks. lisätietoja osoitteesta http://europa.eu.int/ISPO/promotion/i_promise.html.

⁵ Turvallisempi tietoyhteiskunta tietoverkkojen paremman tietoturvan ja tietokonerikollisuuden torjunnan avulla.

Jäsenvaltioiden ja Euroopan komission on voimistettava pyrkimyksiään saavuttaa eEuropen tavoitteet näillä aloilla erityisesti suuntaamalla tutkimusohjelmia tarkemmin todettuihin tarpeisiin ja hyödyntämällä strategista julkista rahoitusta yksityisen sektorin toiminnan tehostamiseksi.

Unioniin on luotava sähköistä kaupankäyntiä suosiva toimintaympäristö. Pk-yritysten on voitava pitää EU:ta sähköisen kaupan kotimarkkina-alueenaan. Tästä syystä jäsenvaltioiden on nopeasti siirrettävä kansalliseen lainsäädäntöön sähköistä kauppaa ja sähköisiä allekirjoituksia koskevat direktiivit, jotta sellaiset sisämarkkinat pääsevät syntymään, jotka takaavat kaikille yrityksille tasavertaiset toimintaolosuhteet.

Poliittisesti ollaan erittäin kiinnostuneita hyödyntämään uuden talouden mahdollisuuksia EU:n ehdokasmaiden hyväksi ja laajemminkin kehitysmaiden talouskasvun tukemiseksi. Hakijamaat sopivat Varsovassa toukokuussa 2000 eEurope-toimintasuunnitelmaa myötäilevistä toimista. eEurope+ -hankkeen (eEuropen laajentaminen hakijamaihin) toteuttamiseksi tarvitaan lisää ponnisteluja. G8-ryhmän huippukokouksessa Okinawassa sovittiin toimista erojen vähentämiseksi digitaaliteknisessä osaamisessa kehittyneiden ja kehitysmaiden välillä. Kokouksessa perustettiin digitaaliteknologian mahdollisuuksia käsittelevä työryhmä (G8 Digital Opportunities Task Force), jonka on tarkoitus laatia Genovassa 2001 pidettävälle G8-ryhmän seuraavalle kokoukselle *suosituksia maailmanlaajuisiksi toimiksi tietoon ja osaamiseen liittyvän kansainvälisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi*. Tällaisen sitoutumisen varaan on nyt suunniteltava lisätoimia, jotta todellinen edistyminen on varmaa.

5. Seuraavat vaiheet

eEurope 2002 -ohjelman onnistuminen edellyttää kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamista tulevina kahtena vuotena. Tämän raportin ohella julkaistu valmisteluasiakirja osoittaa, että monilla aloilla tarvitaan vielä jatkotoimia eEurope-tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2002 mennessä.

Jäsenvaltiot ovat jo määrätietoisesti pyrkineet toimintasuunnitelman tavoitteisiin, kuten käy ilmi puheenjohtajavaltio Ranskan laatimasta raportista. **Näiden pyrkimysten välisiä yhteyksiä on vahvistettava** sekä avoimuutta lisäämällä että koordinoinnin ja vertailuanalyysien avulla. Tärkeä tekijä tässä prosessissa on eEurope-verkkosivusto, joka toteutetaan lähikuukausina ja joka sisältää suuren määrän linkkejä kansallisiin ohjelmiin, jotta kaikki osapuolet saavat riittävästi tietoa eri puolilla Euroopan unionia meneillään olevasta toiminnasta.

Edistyminen näissä kysymyksissä edellyttää jatkuvaa korkean tason poliittista sitoutumista. Eurooppa-neuvoston tulevassa kokouksessa Tukholmassa on mahdollisuus hyödyntää Lissabonin jälkeisiä kokemuksia ja ryhtyä tarpeen mukaan syventämään eEurope-strategiaa. Lisäksi seuraavien puheenjohtajavaltioiden – Belgian, Espanjan ja Tanskan, toimet ovat olennaisen tärkeitä eEurope-toimintasuunnitelman toteutumisen kannalta.